

| Chambre des Représentants   |                          | Kamer der Volksvertegenwoordigers |                           |
|-----------------------------|--------------------------|-----------------------------------|---------------------------|
| Session extraordinaire 1939 | N° 88                    |                                   | Buitengewone zitting 1939 |
|                             | SEANCE<br>du 6 Juin 1939 | VERGADERING<br>van 6 Juni 1939    |                           |

## PROPOSITION DE LOI

modifiant et complétant la législation concernant la réparation des dommages subis par les victimes civiles de la guerre.

## DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

Depuis 1929, le Parlement a été saisi, à différentes époques, d'une proposition de loi renouvelée à chaque dissolution des Chambres et qui a fait l'objet d'un premier rapport de la Commission Centrale, déposé à la Chambre sous le n° 286 à la séance du 5 juin 1930.

Non seulement ce rapport qui contenait certains accords du Gouvernement sur des remèdes urgents à apporter à la situation des victimes civiles en général, n'a pu être fixé en ordre utile à l'ordre du jour de la Chambre, depuis 1929, mais les arrêtés royaux pris en vertu des pouvoirs spéciaux, en 1933-1935, ont encouragé à la destruction des principes les plus sacrés de la réparation acquise par les sinistrés (dommages aux personnes) et ont consacré des injustices qui jettent, à juste raison, l'émoi parmi de bons serviteurs de la Patrie.

C'est pour cette raison que tout en nous référant aux propositions de loi sur la matière, déposée en 1929 (cf. doc. Ch., n° 220, session 1928-1929, séance du 18 avril 1929) — 1935 (cf. id., n° 51, session 1935-1936, séance du 13 décembre 1935) et 1936 (cf. ibid., n° 25, session extraordinaire 1936, séance du 30 juin 1936), nous nous permettons de représenter une proposition de loi qui tient compte des modifications survenues depuis la dernière loi du 24 juillet 1927, relative à la réparation accordée aux victimes civiles de la guerre.

D'ailleurs, il suffira de rappeler à la Chambre qu'une commission spéciale, dénommée Commission Six, a été chargée de l'étude et de l'examen des revendications présentées par les fédérations intéressées et que cette Commission a déposé en avril 1937 un rapport que le Gouvernement Spaak a fait imprimer et distribuer en janvier dernier, à tous les membres du Parlement.

## WETSVOORSTEL

tot wijziging en aanvulling van de wet betreffende het herstel van de schade geleden door de burgerlijke slachtoffers van den oorlog.

## TOELICHTING

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Sedert 1929, werd bij het Parlement, op verschillende tijdstippen, een wetsvoorstel aanhangig gemaakt, dat, bij elke ontbinding van de Kamers, opnieuw werd ingediend en waarover een eerste verslag van de middenafdeeling werd uitgebracht, dat onder n° 286 ter vergadering van 5 Juni 1930 werd ingediend.

Niet alleen kon dit verslag, dat zekere toezeggingen van de Regeering bevatte, omtrent wat er zonder verwijl kon worden gedaan voor de burgerlijke slachtoffers, over 't algemeen, sedert 1929, niet vooraan op de agenda van de Kamer worden geplaatst, maar door de Koninklijke besluiten die in 1933-1935, krachtens de bijzondere machten werden genomen, werden de meest geheiligde beginselen van het recht op herstel vanwege de geteisterden (schade aan personen) verder met de voeten getreden en een onrechtvaardigheid bezegeld, welke terecht de grootste beroering verwekte onder de goede dienaars van het vaderland.

Dit is de reden waarom wij, onder verwijzing naar de desbetreffende wetsvoorstellen, in 1929 neergelegd, (cf. st. Kamer n° 220, zittingsjaar 1928-1929, vergadering van 18 April 1929) — 1935 (cf. id n° 51, zittingsjaar 1935-1936, vergadering van 13 December 1935) en 1936 (cf. ibid. n° 25, buitengewone zitting 1936, vergadering van 30 Juni 1936) zoo vrij zijn een wetsvoorstel opnieuw in te dienen, dat rekening houdt met de wijzigingen die zich voordeden, sedert de jongste wet van 24 Juli 1927, betreffende de vergoeding toegekend aan de burgerlijke oorlogsslachtoffers.

Trouwens, het volstaat er aan te herinneren dat een bijzondere commissie, bekend als de Commissie-Six, belast werd met de bestudeering en het onderzoek van de eischen die door de belanghebbende verbonden werden gesteld en dat deze Commissie, in April 1937, een verslag heeft ingediend, dat, op last van de Regeering Spaak, in Januari j.l., werd gedrukt en rondgedeeld aan al de leden van het Parlement.

D'autre part, les interventions de tous genres de certains membres, appartenant à tous les partis, au cours d'interpellations, de discussions de budget, de questions posées aux Ministres, etc., ont amené les gouvernements à se rendre compte de l'urgence qu'il y a à améliorer le sort de ces malheureuses victimes de la guerre.

Au lendemain de l'application des arrêtés royaux de 1933, les partis politiques sont intervenus pour enrayer le tort considérable que provoquaient ces mesures qui suspendaient, réduisaient et annulaient arbitrairement des pensions accordées depuis des années à des veuves les plus âgées et à des invalides incurables, les plus intéressants. Les économies réalisées par le Trésor, outre qu'elles se révélèrent odieuses dans les circonstances du moment, ont atteint à peine 139,000 francs par an! (cf. Rapport Commission Six, p. 265).

Déjà en 1933, M. Jaspar, Ministre des Finances, se rendait compte de cette douloureuse erreur et invitait le Parlement à la faire disparaître en disant: « Je crois qu'un » gouvernement s'honore en faisant appel au Parlement » pour corriger les lacunes de son travail. » (Cf. *Ann. Parl.*, Chambre, séance du 23-11-33, p. 71).

C'est pour corriger ces lacunes, concourir à une réparation plus saine, plus équitable, tout en étant modérée, réparer des injustices flagrantes que nous vous proposons les dispositions légales ci-après:

#### 1. — *Accords du Gouvernement.*

Reprenant le texte de loi proposé par la Commission Centrale (cf. Doc. Chambre, n° 286, session 1929-1930, séance du 5 juin 1930), nous remarquons que les accords du Gouvernement existent sur:

1° La prorogation du délai d'introduction des demandes en aggravation d'invalidité, à la condition que l'aggravation atteigne 20 p. c.;

2° Le paiement d'une indemnité forfaitaire de 500 francs aux déportés qui n'ont pas bénéficié de la transaction intervenue pour mettre fin au procès intenté à l'Allemagne devant le Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge;

3° Le paiement d'une indemnité complémentaire de 84 francs à ceux qui ont bénéficié de la transaction susdite.

Pour le 1°, la Commission Six a émis un avis favorable (cf. Rapport Commission Six. Demandes en aggravation, p. 266).

Pour les 2° et 3°, la même Commission émet un avis contraire à l'accord du Gouvernement (Ibid. — B. Indemnité pour perte de colis, p. 336 et suivantes).

#### 2. — *Complément d'indemnité aux déportés pour salaires.*

Lors du vote de la loi du 25 juillet 1921, les déportés ont obtenu un acompte (cf. art. 13) de 50 francs par mois

Anderzijds, werden de Regeeringen, tengevolge van de tusschenkomsten van allen aard vanwege sommige leden, behorende tot al de partijen, in den loop van interpellaties, bij de behandeling van begrotingen, door middel van aan de ministers gestelde vragen, enz., er toe gebracht niet langer de oogen te sluiten voor het lot van deze ongelukkige oorlogsslachtoffers.

Daags na de toepassing van de Koninklijke besluiten van 1933, zijn de politieke partijen tusschenbeide gekomen om het aanzienlijk nadeel te keer te gaan, dat werd berokkend door deze maatregelen waardoor pensioenen, die reeds sedert jaren werden verleend aan de meest bejaarde weduwen en aan ongeneesbare invaliden die het meest waardig waren geholpen te worden. De besparing die hieruit voor de Schatkist voortvloeide, was niet alleen hatelijk op het oogenblik zelf, maar zij beliep slechts 139.000 fr. per jaar (cf. verslag Commissie Six, bl. 274).

Reeds, in 1933, zag de heer Jaspar, minister van Financiën, deze jammerlijke vergissing in en noodigde hij het Parlement uit ze ongedaan te maken, toen hij zeide: « Ik meen dat een regeering zich eert wanneer zij beroep doet op het Parlement om de leemten van zijn werk aan te vullen » (cf. Handelingen voor de Kamer, vergadering van 23 November 1933, bl. 71).

Om de leemten aan te vullen, tot een gezonder, billijker, ofschoon gematigde vergoeding bij te dragen en klaarblijkelijke onrechtvaardigheden goed te maken, stellen wij U de hiernavolgende wetsbepalingen voor:

#### 1. — *Waarmede de Regeering het eens is.*

Wij hernemen den wettekst die werd voorgesteld door de Middenafdeeling (cf. *Kamerstuk*, n° 286, zittingsjaar 1929-1930, vergadering van 5 Juni 1930) en stellen vast dat de Regeering instemt met:

1° De verlenging van den termijn van indiening der aanvragen voor verergering van invaliditeit, mits de verergering 20 t.h. bedraagt;

2° Uitbetaling van een forfaitaire vergoeding van 500 frank aan de weggevoerden die het vergelijk niet genoten hebben, dat tot stand gekomen is om een einde te maken aan het geding tegen Duitschland ingesteld voor het Duitsch-Belgisch Gemengd Scheidsgerecht;

3° Uitbetaling van een aanvullende vergoeding van 84 frank aan degenen die gemeld vergelijk wel genoten hebben.

Wat het 1° betreft, bracht de Commissie Six een gunstig advies uit (cf. verslag Commissie Six — Vorderingen wegens verergering, bl. 276).

Voor het 2° en 3°, gaf dezelfde Commissie een advies dat afweek van het standpunt van de Regeering. (Ibid. B. — Vergoeding van verlies van colli, bl. 353 en volgende).

#### 2. — *Aanvullende vergoeding aan de weggevoerden wegens loonderving.*

Door de aanneming van de wet van 25 Juli 1921 hebben de weggevoerden een voorschot (cf. art. 13) ontvangen

de déportation (cf. art. 7) pour la contrainte au travail exercée sur eux sans une juste rémunération. A la séance du 29 juin 1921, M. le Député Mechelynck déclara que cette indemnité assimilait les déportés aux soldats de l'arrière auxquels on a accordé semblable indemnité de 50 fr. par mois. (Séance du 29-6-21, Ch., p. 1827.)

Mais le Gouvernement belge, dans ses négociations à la Commission interalliée dite « Commission des Réparations » a fixé la juste rémunération réclamée par le Traité de Paix pour les déportés (cf. art. 232, Annexe I, par. 8 de la Partie VIII), à six francs-or par jour, ce qui établissait une dette de l'Allemagne de 144 millions de francs-or pour perte de salaires occasionnée aux déportés par leur contrainte au travail.

Cette somme, la Commission des Réparations ne l'a pas discutée ni réduite et elle fut reprise au mémoire des dettes de l'Allemagne (cf. chap. 6. Première Partie. « Mémoire sur les dommages de guerre subis par la Belgique; Rémunérations aux déportés »).

En 1921, la Fédération Nationale des Déportés de Belgique, avec l'appui moral du Gouvernement Belge, a engagé ses membres à poursuivre devant le Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge de Paris, la réparation intégrale des dommages que l'Allemagne leur avait fait subir par la contrainte au travail en déportation.

Par son Agent Général près les tribunaux arbitraux mixtes, le Gouvernement Belge prit part aux débats du procès, en appuyant la thèse des déportés, mais le T. A. M. Germano-Belge débouta les requérants parce que la Belgique avait obtenu 144 millions pour réparer les salaires dus aux déportés. (Cf. Rapport Commission Six, T. A. M. Germano-Belge. Arrêt Gillis du 3-6-24, Cause n° 487). Cet arrêt est contresigné par un juge belge faisant partie du Tribunal.

Un long exposé des faits, à la lumière de documents officiels, a été entrepris à la Commission Six (seconde section) par le délégué des déportés (cf. Procès-verbaux, n° 8, 9 et 12).

Le rapport rédigé par les fonctionnaires de ladite Commission a repris toute la question (cf. rapport Commission Six, chap. VI. Questions relatives aux actions introduites devant le Tribunal Arbitral Mixte. A. Question dite des 144 millions, p. 317).

On conteste aux déportés le droit particulier qu'ils ont de réclamer à l'Etat Belge des indemnités de dommages de guerre, en vertu des négociations du Traité de Paix. On discute le caractère de l'indemnité de 50 francs par mois, obtenue par une partie des déportés (ceux qui n'ont pas réclamé à temps ont été déboutés, ceux qui n'avaient pas un mois de déportation n'ont rien touché, etc.). On dément la priorité acquise en raison du Traité de Paix (cf. art. 232, Partie VIII) pour ce genre de créance privilégiée:

van 50 frank per maand wegvoering (cf. art. 7) voor den arbeidsdwang dien zij zonder billijke vergoeding moesten ondergaan. In de vergadering van 29 Juni 1921, verklaarde de heer volksvertegenwoordiger Mechelynck, dat deze vergoeding de weggevoerden op gelijken voet stelde met de soldaten achter het front, aan wie dergelijke vergoeding van 50 fr. per maand werd verleend (vergadering van 29 Juni 1921, Kamer, bl. 1827).

De Belgische Regeering heeft echter, bij haar onderhandelingen met de intergeallieerde Commissie, « Commissie voor Herstel » genaamd, het billijk bedrag vastgesteld, dat door het Vredesverdrag werd opgeëischt voor de weggevoerden (cf. art. 232, Bijlage I, par. 8 van Deel VIII), te weten zes goudfrank per dag, dat aan Duitschland een schuld oplegde van 144 miljoen wegens loonderving vanwege de onder dwang tewerkgestelde weggevoerden.

Dit bedrag dat door de Commissie voor Herstel noch betwist noch verminderd werd, werd overgenomen in het memorandum van de Deutsche schulden (cf. Hoofdstuk 6 — Eerste deel « Memorandum over de door België geleden oorlogsschade en vergoedingen aan de weggevoerden »).

In 1921, zette het Nationaal Verbond der Weggevoerden van België, met den redelijken steun van de Belgische Regeering, zijn leden aan om voor het Duitsch-Belgisch scheidsgerecht, te Parijs, het volledig herstel te vervolgen van de schade die Duitschland hun had berokkend door hen weg te voeren en tot arbeid te dwingen.

Bij monde van haar algemeen vertegenwoordiger bij de gemengde scheidsrechtbanken, nam de Belgische Regeering deel de debatten van het proces en steunde zij de stelling van de weggevoerden, maar het gemengd Duitsch-Belgisch scheidsgerecht, wees de aanleggers af omdat België 144 miljoen had bekomen om de loonen te vergoeden, die aan de weggevoerden verschuldigd waren (cf. verslag Commissie Six — Duitsch-Belgisch scheidsgerecht — Arrest Gillis van 3 Juni 1924 — zaak n° 487). Dit arrest werd medeondertekend door een Belgisch tot het scheidsgerecht behoorend rechter).

Aan de hand van de officieele bescheiden, werd in de Commissie Six (tweede afdeling) door den vertegenwoordiger van de weggevoerden een uitvoerige uiteenzetting gegeven van de feiten (cf. Processen-verbaal n° 8, 9 en 12).

In het verslag dat door de ambtenaren van genoemde Commissie werd opgemaakt, werd gansch de kwestie nog eens onder oogen gezien (cf. verslag Commissie Six — Hoofdstuk VI — Quaesties betreffende vorderingen ingediend voor het Gemengd Scheidsgerecht — A — Z. g. quaestie der 144 miljoen, bl. 332).

Men ontzegt aan de weggevoerden het recht dat zij hebben om van den Belgischen Staat een oorlogsschadevergoeding te eischen, op grond van het Vredesverdrag. Men betwist het karakter van de vergoeding van 50 fr. per maand, welke verkregen werd door een deel van de weggevoerden (dezen die niet tijdig een eisch indienden, werden afgewezen, dezen die gedurende geen volle maand werden weggevoerd, ontvingen niets, enz.). Men loochent den voorrang van deze soort van bevoorrechte schuldordering, op grond van het Vredesverdrag verworven (cf. art. 232 Deel VIII).

Les déportés demandent qu'un compte soit établi, en toute justice, afin qu'ils reçoivent leur dû. L'Etat s'étant substitué aux déportés dans leur réclamation de salaire à l'Allemagne, ne peut évidemment conserver pour lui, ce qu'il n'a obtenu que pour eux et en paiement du travail fourni par eux.

### 3. — *Réclamations étudiées par la Commission Six (seconde section).*

En parcourant le rapport de la Commission Six, rédigé par les fonctionnaires ayant assisté à la discussion des remèdes à apporter au régime des victimes civiles de la guerre, nous ne pouvons qu'approuver des solutions proposées et indiscutables, ce sont :

1. — Prorogation du délai d'introduction des demandes, sous certaines conditions, pour des affections non-reconnues encore ou aggravées et dont l'origine prouvée remonte à des faits de guerre admis par la législation antérieure.

2. — Reprise de l'exécution normale des décisions acquises avant le 1<sup>er</sup> août 1933, par les juridictions des dommages de guerre, au profit des pensionnés (veuves et invalides).

3. — Réversion des pensions aux orphelins de moins de 21 ans en cas de prédécès de la mère veuve.

4. — Mise sur le même pied de tous les enfants d'invalides, nés après le fait dommageable, quant à la majoration de la pension de l'invalidé.

5. — Application aux Grands-Ducaux, victimes de guerre en Belgique, des dispositions en vigueur quant à la réparation du dommage.

Le Département a fixé à environ 11 millions la charge que représenteraient ces 5 solutions, dont la légitimité n'est pas discutable. Cette estimation nous paraît fortement exagérée.

### 4. — *Autres réclamations.*

Le législateur a, dès l'armistice, fait une distinction entre les dommages résultant d'un fait patriotique et ceux provenant de l'accident de guerre. C'est pourquoi, ces dommages se réparent différemment. Les invalides prisonniers politiques et déportés obtiennent la base maxima de 3,600 francs l'an pour 100 p. c. d'invalidité, tandis que les victimes hasardeuses (explosion d'obus), bombardements, fusillades, etc.) n'obtiennent que 2,880 francs.

Il conviendrait que l'assimilation entre les invalides combattants et ceux victimes du fait patriotique qu'ils ont posé, soit mieux comprise.

C'est pourquoi, nous proposons l'application aux invalides civils de cette catégorie, amputés ou tuberculeux, des

De weggevoerden vragen dat, in alle billijkheid, een rekening zou worden opgemaakt, opdat zij zouden bekomen wat hun toekomt. Daar de Staat zich in de plaats van de weggevoerden heeft gesteld, wat hun looneisch aan Duitschland betreft, mag deze, natuurlijk, niet voor zich houden wat hij voor hen heeft ontvangen in betaling van den door hen geleverden arbeid.

### 3. — *Klachten onderzocht door de Commissie Six (tweede afdeeling).*

Bij het doorbladeren van het verslag van de Commissie Six, opgesteld door de ambtenaren die de bespreking hebben bijgewoond van de bestudeering der verbeteringen toe te brengen aan het regime van de burgerlijke oorlogsslachtoffers, kunnen wij slechts de voorgestelde onweerlegbare oplossingen goedkeuren :

1. — Verlenging van den termijn voor de indiening van de aanvragen, onder zekere voorwaarden, voor aandoeningen die nog niet werden erkend of die verergerden en waarvan vaststaat dat zij te wijten zijn aan oorlogsfeiten, door de vroegere wetten aanvaard.

2. — Voortzetting van de normale tenuitvoerlegging van de beslissingen die, vóór 1 Augustus 1933, werden verleend door de rechtbanken voor oorlogsschade, ten bate van de gepensioneerden (weduwen en invaliden).

3. — Overgang van de pensioenen op de weezen onder de 21 jaar, ingeval van vroegerlijden van de moeder-weduwe.

4. — Gelijktelling van al de kinderen van invaliden die, na het schadelijk feit, zijn geboren, wat de verhooging van het invalidenpensioen betreft.

5. — Toepassing op de inwoners uit het Groothertogdom, oorlogsslachtoffers in België, van de geldende bepalingen inzake schadeloosstelling.

Het Departement raamde den last van deze 5 oplossingen, die volkomen gewettigd zijn, op ongeveer 11 miljoen. Deze raming lijkt ons zeer overdreven.

### 4. — *Andere klachten.*

Sedert den wapenstilstand, heeft de wetgever een onderscheid gemaakt tusschen de schade voortvloeiend uit een vaderlandlievend feit en deze die aan een oorlogsgeval is te wijten. Daarom wordt deze schade op verschillende wijze vergoed. De invalide politieke gevangenen en weggevoerden ontvangen de maxima-basis van 3600 frank 's jaars voor 100 t.h. invaliditeit, terwijl de toevallige slachtoffers (granaatontploffing, beschieting, geweervuur, enz.) slechts 2,880 frank bekomen.

De gelijktelling tusschen de invaliden strijders en dezen die slachtoffer werden van de vaderlandlievende daad die zij stelden, zou beter moeten opgevat worden.

Daarom stellen wij voor dat op de burgerlijke invaliden van deze categorie, geamputeerden of tuberculeuzen, de

mesures prises ou à prendre à l'égard des invalides anciens combattants.

En réclamant l'appui des Chambres pour les diverses modifications que nous proposons, nous pensons à l'intérêt qu'il y a pour la Belgique à ne pas voir la rancœur que provoque chez les bons citoyens, abandonnés à leur sort par la Nation, détruire pour toujours les foyers de vertus civiques installés dans le peuple Belge depuis la guerre.

maatregelen zouden toespast worden, die genomen werden of nog te nemen zijn ten opzichte van de invalide oudstrijders.

Wanneer wij den steun van de Kamer inroepen voor de onderscheidene wijzigingen die wij voorstellen, denken wij aan het belang dat België er bij heeft dat, tengevolge van de verbittering die wordt aangekweekt bij de goede burgers die door de Natie aan hun lot worden overgelaten, niet voor immer de haarden van burgerzin worden gedoofd, die sedert den oorlog in het Belgisch volk zijn ontstaan.

A. DEBUNNE.

### PROPOSITION DE LOI

Vu les lois coordonnées par arrêté royal du 19 août 1921, celles des 29 juillet 1926 et 24 juillet 1927 et les arrêtés royaux des 14 août 1933 et 19 février 1933, pris en vertu des pouvoirs spéciaux de la loi du 17 mai 1933 :

#### ARTICLE PREMIER.

Par dérogation à l'article 2, alinéa 3, des textes coordonnés des lois du 10 juin 1919 et 25 juillet 1921 et à l'art. 1<sup>er</sup> de l'arrêté royal du 14 août 1933, les invalides civils répondant aux conditions ci-après pourront à nouveau faire valoir leur droit à pension devant les commissions civiles d'invalidité :

1) ceux qui n'ont pu administrer la preuve du dommage subi et qui sont maintenant en état de le faire.

2) ceux qui ont introduit une demande en vertu de la loi du 24 juillet 1927, mais dont l'invalidité a été reconnue à un taux inférieur au minimum de 30 p. c. prescrit par la loi précitée.

3) ceux qui n'ont jamais introduit de demande et qui sont actuellement dans l'impossibilité complète de travailler.

4) ceux qui ont obtenu une pension d'invalidité mais dont le taux ne correspond plus à l'état actuel et qui peuvent justifier d'une aggravation d'au moins 20 p. c.

#### ART. 2.

Les victimes pensionnées, titulaires d'un jugement définitif rendu par les juridictions des dommages de guerre avant le 1<sup>er</sup> août 1933, et dont la pension, fixée par ces juridictions, a fait l'objet d'une révision administrative en application des paragraphes 2 et 3 de l'art. 2, 3 et 4

### WETSVOORSTEL

Gezien de bij Koninklijk besluit van 19 Augustus 1921 samengeordende wetten, deze van 29 Juli 1926 en 24 Juli 1927 en de Koninklijke besluiten van 14 Augustus 1933 en 19 Februari 1933, genomen op grond van de bijzondere machten van de wet van 17 Mei 1933.

#### EERSTE ARTIKEL.

In afwijking van artikel 2, alinea 3, van de samengeordende teksten der wetten van 10 Juni 1919 en 25 Juli 1921, en van het eerste artikel van het Koninklijk besluit van 14 Augustus 1933, kunnen de burgerlijke invaliden die beantwoorden aan de onderstaande voorwaarden, opnieuw hun recht op pensioen doen gelden voor de burgerlijke invaliditeitscommissiën :

1) dezen die het bewijs van de geleden schade niet konden leveren en thans in staat zijn zulks te doen ;

2) dezen die een aanvraag indienden, krachtens de wet van 24 Juli 1927, maar wier invaliditeit lager werd geacht dan het minimum van 30 t. h. voorgeschreven bij vorenvermelde wet ;

3) dezen die nooit een aanvraag indienden en die thans in de volslagen onmogelijkheid verkeerden om te werken ;

4) dezen die een invaliditeitspensioen bekwamen maar waarvan het bedrag niet meer beantwoordt aan hun huidigen toestand en die een verergering van ten minste 20 t. h. kunnen bewijzen.

#### ART. 2.

De gepensioneerde slachtoffers wien, vóór 1 Augustus 1933, een eindvonnis werd verleend door de rechtbanken voor oorlogsschade en wier pensioen, door deze rechtbanken vastgesteld, bestuurlijk werd herzien, in toepassing van de paragrafen 2 en 3 van artikel 2, 3 en 4 van artikel 4 van

de l'art. 4 de l'arrêté royal du 14 août 1933, pourront introduire une demande tendant à les rétablir dans leurs droits anciens, endéans les six mois de la promulgation de la présente loi. Les bénéficiaires rentreront en possession de la pension primitive à partir du 1<sup>er</sup> juillet 1936. La procédure sera celle prévue pour les révisions administratives.

## ART. 3.

En complément de l'indemnité de déportation prévue à l'article 7 des lois coordonnées par arrêté royal du 19 août 1921, le compte de chaque déporté sera établi sur la base de DIX francs par jour de déportation, en tenant compte des sommes accordées en vertu des art. 6 de la loi du 10 juin 1919 et 7 de la loi du 25 juillet 1921. Le solde de ce compte sera liquidé suivant un mode de paiement à déterminer par un arrêté royal ultérieur.

Les déportés auront à justifier le nombre de jours passés au travail obligatoire sans une juste rémunération ou pendant lesquels ils s'y sont refusés, endéans les six mois de la promulgation de la présente loi.

## ART. 4.

Une indemnité forfaitaire et unique de cinq cents francs est accordée, pour perte de colis, à tout déporté ou prisonnier civil belge ou à ses ayants droit pour autant que le demandeur n'ait pas été indemnisé en suite d'une action intentée devant le Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge.

Pour les déportés qui ont bénéficié de la transaction du Tribunal Arbitral Mixte Germano-Belge, une indemnité complémentaire de quatre-vingt-quatre francs leur sera accordée.

## ART. 5.

En cas de décès d'une mère, bénéficiaire de la pension de veuve, cette pension est réversible au profit des orphelins âgés de moins de 21 ans.

## ART. 6.

Les mots suivants sont ajoutés au 3<sup>e</sup> alinéa de l'art. 3 et au paragraphe 2 de l'art. 5 des lois coordonnées : « ... et sans limite d'âge si l'enfant est atteint d'une infirmité qui le met dans l'impossibilité permanente de pourvoir à sa subsistance ».

## ART. 7.

La majoration de la pension d'invalidité pour enfants nés après le fait dommageable, sera accordée sur production

het Koninklijk besluit van 14 Augustus 1933, mogen een aanvraag indienen, ten einde in hun vroeger rechten te worden hersteld, binnen zes maanden na de afkondiging van deze wet. De pensioengerechtigden treden opnieuw in het bezit van hun oorspronkelijk pensioen, met ingang van 1 Juli 1936. De rechtspleging is dezelfde voor de bestuurlijke herzieningen.

## ART. 3.

In aanvulling van de deportatievergoeding voorzien bij artikel 7 der bij Koninklijk besluit van 19 Augustus 1921 samengeordende wetten, wordt de rekening van elk weggevoerde opgemaakt, op den grondslag van tien frank per dag deportatie, met inachtneming van de sommen verleend krachtens artikel 6 van de wet van 10 Juni 1919 en artikel 7 van de wet van 25 Juli 1921. Het saldo van deze rekening wordt vereffend volgens een wijze van betaling die achteraf bij Koninklijk besluit zal worden bepaald.

De weggevoerden moeten bewijzen hoeveel dagen zij verplicht werden te werken, zonder billijke vergoeding, of hoeveel dagen zij zulks hebben geweigerd, binnen zes maanden van de afkondiging van deze wet.

## ART. 4.

Een bij overeenkomst aangenomen en eenige vergoeding van vijf honderd frank wordt verleend, wegens verlies van colli, aan ieder Belgisch weggevoerde of burgerlijk gevangene of aan zijn rechtverkrijgenden, in zoo verre de aanvrager niet werd vergoed ten gevolge van een rechtsvordering ingesteld vóór het Duitsch-Belgisch gemengd Scheidsgerecht.

Aan de weggevoerden die de schikking van het Duitsch-Belgisch Gemengd Scheidsgerecht hebben genoten, wordt een bijkomende vergoeding van vier en tachtig frank verleend.

## ART. 5.

In geval van overlijden van een moeder, verkrijgster van het weduwenpensioen, gaat dit pensioen over op de wezen van minder dan 21 jaar.

## ART. 6.

Aan de derde alinea van artikel 3 en aan paragraaf 2 van artikel 5 der samengeordende wetten, worden de volgende woorden toegevoegd : « ... en zonder beperking van leeftijd, indien het kind is aangetast door een gebrekkelijkheid welke het voor altijd onbekwaam maakt in zijn levensonderhoud te voorzien. »

## ART. 7.

De verhooging van het invaliditeitspensioen voor kinderen na het schadelijk feit geboren, wordt verleend na

des pièces officielles de naissance, à partir du premier jour du trimestre au cours duquel les pièces auront été remises au Département.

## ART. 8.

Les mesures prises pour les invalides de guerre, amputés ou tuberculeux, en raison des lois militaires, sont applicables aux invalides civils des mêmes catégories.

## ART. 9.

Les Grands-Ducaux résidant en Belgique et déportés ou emprisonnés pour fait patriotique au profit de notre pays, sont mis sur le même pied que les nationaux pour la réparation de leurs dommages physiques et indemnité de déportation.

## ART. 10.

Les Commissions civiles d'invalidité ont la faculté de relever le sinistré de la déchéance encourue pour tardivité de la demande, s'il est prouvé que le retard provient d'une cause indépendante de sa volonté.

## ART. 11.

Pour l'application de ces nouvelles mesures, le sinistré adressera une demande par lettre recommandée à Monsieur le Ministre des Finances, dans les six mois de la promulgation de la présente loi.

La procédure sera celle en usage devant les Commissions Civiles d'Invalidité.

overlegging van de officieele geboortestukken, met ingang van den eersten dag van het kwartaal, in den loop waarvan de stukken werden overgemaakt aan het Departement.

## ART. 8.

De maatregelen die werden genomen voor de geamputeerde of een tuberculose lijdende oorlogsinvaliden, zijn toepasselijk op de burgerlijke invaliden van dezelfde categorieën.

## ART. 9.

De inwoners uit het Groothertogdom die, in België, verblijven en werden weggevoerd of gevangen gezet wegens een vaderlandlievende daad in het belang van ons land gesteld, worden op denzelfden voet geplaatst als de rijks-onderhoorigen, wat de schadeloosstelling van hun lichamelijke schade en de deportatievergoeding betreft.

## ART. 10.

De burgerlijke Invaliditeitscommissiën mogen den geteisterde ontheffen van het verval dat hij opliep wegens laattijdige indiening van de aanvraag, indien deze laattijdigheid te wijten is aan een oorzaak, onafhankelijk van zijn wil.

## ART. 11.

Voor de toepassing van deze nieuwe maatregelen, wendt de geteisterde zich, bij aangeteekenden brief, tot den Minister van Financiën, binnen zes maanden na de afkondiging van deze wet.

De rechtspleging is dezelfde als deze voor de burgerlijke Invaliditeitscommissiën.

A. DEBUNNE,  
D. HENON,  
E. BLAVIER,  
J. HAUSTRATE,  
Michel DEVEZE,  
A. MARIEN.